

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 288.

V Ljubljani, v petek 17. decembra 1897.

Letnik XXV.

Kaj bo?

Nemška strankarska vlada je v Avstriji vse storila, da bi spravila narode v nezadovoljnost. Kar je občutljivih strani v ljudstvu, vseh se je s predrzno roko dotikala. Splošno je gazila delavske stanove in zavirala vernost, zlasti zatirajoč katoliške cerkve svobodni razvoj. Pri slovanskih narodih je pa imela še posebno taktiko. Najrajše bi jih bila seveda uničila, a to pač ne bi bilo šlo; zato jih je najprej razdružila, zatem pa uporabljala v svoje namene.

Kar jim je dala pravice, se je zgodilo le iz sebičnih namenov. Poljake je skušala uplesti v svoje mreže in jih je zato negovala, zraven pa podpirala, da so se zatirali gališki in bukovinski Rusi. Čehov se je jela bati, ko je videla, da se ne da uničiti njihova narodna samozavest, zato jim je pustila nekaj pravic. Slovence in Hrvate pa je k večjemu z obljubami zadovoljevala. Teh se ni bala, smatrala jih je za nejednakopravne in dejanski je vse storila, da bi jih potopila v nemškem, oziroma v laškem morju, z besedami se je pa prilizovala, kedar koli je potrebovala glasov njihovih zastopnikov.

Bili so v resnici žalostni časi! Naši poslanci so igrali ulogo beračev. Kedar se jim je pomolila kaka mrva od daleč, so morali za njo robovati za žive in mrtve in pomagati najbolj krivičnim in neumnim predlogom do zmage. Sedaj kako osebno vprašanje, sedaj kaka drobtinica v šolstvu ali gledé na enakopravnost v uradih, sedaj kakih par predmetov slovenskega pouka na kaki nižji gimnaziji — take so bile vladne obljube. In za take „omelete“ toliko truda, toliko zatajevanja, toliko težavnega poniževanja!

Vlada je sama skrbela, da naši zastopniki niso prišli iz jezikovnega vprašanja. Paralizovala jim je v državnem zboru umstvene in нравne sile.

Prvo leto služil, piško sem zaslužil, drugo leto služil, raco sem zaslužil, tretje leto služil, gosko sem zaslužil, tako bi se dali izražati naši dosednji vspehi. Samo to moramo še dostaviti, da so piške, race in goske večinoma poručali drugi. Glej celjsko gimnazijo! Bog ne zadene, da bi metali polena na svoje bivše zastopnike. Bili so žrtva razmer svojega časa in kolikor se je tedaj dalo, so marljivo izvrševali svoje zastopstvo.

Sedaj, sodimo, so minoli tisti časi. Beračili ne bomo več. Prosjaške politike bodi konec! V polni samozavesti zahtevamo, kar nam gre in sicer ne v obljubah, no v dejanjih.

Nemški strankarji se motijo, če mislijo, da nas bodo užugali s svojo surovostjo. Hladno jih gledamo, ne bojimo se jih. Njihovo postopanje more škodovati le njim samim, ne nam.

Dobro se zavedamo, da uradniško ministerstvo pomenja nadaljevanje sedanjega sistema. A če birokratizem ni v prejšnjih časih ni mogel zamoriti narodov duše, kamo-li sedaj, ko stoje v samostojni samozavesti zastopniki narodov združeni v skupno obrambo? Če smo preboleli prejšnja ministerstva, bomo še to.

Liberalni nemški centralizem nam ne bo županil. Ta zavest nam je prešla v mozeg in ko bo treba, bomo to tudi pokazali. Kar so skusili naši zastopniki na Dunaju, bo imelo brez dvojbe mej narodom svoje posledice. Naše pošteno slovensko ljudstvo ne pošilja svojih zastopnikov na Dunaj, da bi se jim rogala nemška oholost, da bi jih sramotila dunajska fakinaža. Če ni na Dunaju mogoče poslancem niti otvoriti ust, če politiško presito in nadvlade pijano strankarstvo niti najnavadnejše dostojnosti ne more čuvati napram zastopnikom našega in drugih slovanskih narodov, potem so posledice same po sebi dane. Za podnožnico nočemo biti nikjer in nikomur!

Zavedamo se svojih dolžnostij do vladarja, a tudi pravice, ki jih imamo tirjati od države. Mej svoje dolžnosti pa nikakor ne štejem, da bi z uničevanjem samega sebe še nadalje vzdrževali nemško strankarsko nadvlado v Avstriji.

Kako se bodo stvari zasukale, ne vemo. Zase ne prevzamemo nobene odgovornosti. Pač pa jo prevzemajo tisti, katerih dolžnost je skrbeti za to, da se ohrani Avstrija. In ta se more le, če bo do vseh narodov pravična. Mi ostanemo na svojem mestu in hvalimo Boga, da nismo sami. Po številu smo v večini; po vplivu smo sedaj še v manjšini. Če se nas ne bo hotelo poslušati, potem pa ne vstavi nobena sila tudi v do sedaj teptanem in zaničevanem slovenskem in hrvaškem ljudstvu najodločnejšega in brezozirnega radikalizma.

Za vse narodove ideje smo pripravljeni na boj: v ohranjenje njegove narodnosti, v okrepitve njegovih delavskih stanov, v pospeševanje živega verskega življenja. Pravi narodnjaki, pravi socijalisti, navdušeni katoličani, nam je ime. V tem smislu hočemo nadaljevati svoje delo, v tem smislu podučevati, vzgajati, organizovati naše ljudstvo.

Viharji so se pričeli in se nam še obetajo. Morda potró ti viharji mnogo starih zunanjih oblik, v katerih sedaj živimo. Če se nam oglasi brez naše krivde vresničena pesen: „Vse je vihar razdjal“, ji odgovorimo v krepek odziv v svetem navdušenju: „Nared bo z miraj stali!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. decembra.

Stojalowski in njegova strančica sta pokazala v zadnjih dneh državnozbornskega zasedanja, da sta popolno na strani zastopnikov slovanskih narodov. Vendar pa izjavlja Stojalowski sam, da njegov klub še nikakor ne misli na združenje s polj-

LISTEK.

Dr. Friderik Dittes.

(Spisal A. P. Korošec.)

Prepozno! Ne morete več uničiti, kar sem ustvaril.
Dittes.

Ce prav je Dittes že mrtev, vendar se še njegovo ime pogosto imenuje v učiteljskih listih in krogih. Mnogo učiteljev nemške narodnosti, posebno dunajski, ga še zmeraj slavijo kot poluboga, kateremu je treba pridno zažigati dišečega kadila. Dittes jim je največji pedagog novejšega časa, on jim je duševni velikan, napovedovalec boljših časov, voditelj v obljubljeni deželo. Tudi nekateri slovenski učitelji ga visoko spoštujejo ter so mu svoje visoko spoštovanje že dejanski izkazali z doneski za Dittesov spomenik. „Učiteljski Tovariš“ se mu globoko klanja kot „velikanu med avstrijskim učiteljstvom“. Zakaj se neki Dittes toliko slavi? Tako se izprašuje miren opazovalec novejšega učiteljskega gibanja. Morda kot izvrsten pedagog, kot velika znanstvena avtoriteta ali vsaj kot pošten, značajan človek? Poglejmo! Pri svojem raziskovanju se hočemo opirati na Dittesove spise in govore ter na izborna brošuro

Fr. Stauracza „Der Schlachtengewinner Dittes und sein Generalstab“.

Pedagog Dittes v praksi.

Leta 1866 je sklenil dunajski mestni zbor zase in za svoje namene ustanoviti mestno učiteljsko ali pedagogijo, iz katerega bi dobivali učiteljske moči za meščanske šole, in dovolil v to svrhu potrebne denarne svote. Ko se je to zgodilo, bila je glavna skrb mestnih očetov, da dobijo za novi zavod pravnega ravnatelja, moža po svojem okusu. Takrat je bil dunajski mestni zbor eminentno liberalen. Ker v Avstriji niso (!) našli za ta posel nobenega sposobnega moža, šli so trije mestni očetje izven Avstrije v blaženo Nemčijo, da tamkaj izprosijo glave za svoj pedagogijo. V Goti našli so protestanta dr. Friderika Dittesa. Vlada jim ga je prav čudno priporočila. Potujoči mestni očetje so namreč dvomili, ali naj vzamejo znanega pedagoga Kehra ali Dittesa. Povprašali so pri vladi za njeno mnenje in odgovorila jim je lakonično: „Ako pokličete Kehra, zastavili bomo vse moči, da ga obdržimo tukaj, ako izberete Dittesa, za naslednika nismo v zadregi.“ Mestni očetje so se odločili za Dittesa, in tako je postal Dittes ravnatelj novoustanovljenega zavoda.

Sedaj je dobil Dittes priložnost, pokazati svoje

moči. Toda, kaj se je zgodilo? Minolo je trinajst let, Dittes si je vedel pridobiti v teh letih lepo premoženje, toda zaupanja pri dunajskih mestnih očetih si ni pridobil. Leta 1881 je moral iti v prisiljeni pokoj z lepo pokojnino 2700 gld., če prav je bil še na duhu in telesu popolnoma čil in zdrav.

Dunajske mestne korifeje so stavile veliko upanje na Dittesa, toda prišla je za-nje bridka prevara. Pedagogij je šel rakovo pot: predavanja niso bila najboljše, red je bil jako slab, frekvencija še slabša, in duh, ki je vladal na zavodu, najslabši. Sestavila se je posebna komisija, ki naj bi preiskovala razmere na zavodu. Rezultat teh preiskovanj je bil, da je moral ravnatelj Dittes v pokoj. Komisijsko poročilo govori doslovno:

„Pedagogij potrebuje v sedanjih razmerah za ravnatelja ne samo moža z globoko znanstveno izobrazbo in izvrstno pedagogično nadarjenostjo, ampak tudi moža, ki ne skrbi le za-se, temveč se daruje tudi za stvar; moža, ki skrbi za prosvetanje in procvetanje zavoda, ki ima veselje za neposredno poučevanje na takem zavodu in ki zna s svojim veseljem vlivati tudi učencem navdušenje do učenja; moža, ki v potrebnih slučajih pozablja na svojo lastno osebo, ki ne pozna zahrbtnih intrigij, ampak ki je vzor svojim učencem v priprostosti, pohlev

skim „kolo“, kajti, pravi vodja te strančice nadalje, dokler bodo člani poljskega kluba od zgoraj opazovali ljudstvo in se bodo narodno - socialni interesi poljskega naroda zapostavljali državnim interesom, tako dolgo bode njegova stranka le od daleč opazovala klubovo delovanje. Samo po sebi pa je umevno, da bode tudi nadalje branila Slovane pred nemško hegemonijo. Konečno je izjavil Stojalowski, da se ne bode potegoval za nikak državnoborski mandat, ki je sedaj v rokah kakkega člana njegove stranke, in da bo v prvi vrsti prizadeval se, priboriti si mandat za deželno zbornico.

Mažariizacija na Ogerskem in Nemci. Odkar je mažarska poslanska zbornica vsprejela zakon, na podlagi katerega se pomažarijo vsa nemažarska krajevna imena, se je pričelo mej vsemi nemažarskimi narodi na Ogerskem splošno gibanje, ki izraža nejevoljo nad mažaronsko nasilnostjo. Žal, da se Slovani pa tudi Rumuni ne morejo slobodno gibati, ker so jim vedno za petami mažaronska oblastva ter jim zabranjujejo vsake še tako malenkostne manifestacije. Poleg vsega tega pa ta dva naroda nimata nobenega zaščitnika, kateri bi imel kaj vpliva pri Mažarih. Slovanom na Ogerskem bi gotovo prihiteli na pomoč Hrvatje in Čehi, ko bi se Mažari kaj ozirali na njih zahteve. Drugače pa je z ogerskimi Nemci. Na njihovi strani je vse „zatirano“ nemštvo v Avstriji in tudi Nemci iz rajha so jim prihiteli na pomoč. V prvi vrsti se je mažarskemu nasilstvu postavila po robu berlinska „National Zeitung“, ki v posebnem članku „Nemci in Mažari“ svari mažaronsko kliko, naj se izogiba vsega, kar bi moglo žaliti narodni čut Nemcev na Ogerskem. Ravno sedaj, piše omenjeni list nadalje, ko avstrijsko nemštvo tolikanj „trpi“ pred slovansko „nasilnostjo“ in se tudi slovanstvo na Ogerskem močneje giblje ko kedaj (ali kali!), naj bi Mažari nikar ne pozabili, da imajo jednake interese z avstrijskimi Nemci, pa tudi z Nemci iz rajha. Čista mažarsčina v smislu Košutove nepraktične politike je gola nesmisel. — Tako se potegujejo izvenogerski Germani za svoje zatirane bratce v onostranski polovici in je nada, da bodo z ozirom na znane hvalospeve cesarja Viljema tudi uslišani, mej tem ko se za Slovane kot „manj vrednega“ državljana nihče ne briga.

V ogerski poslanski zbornici se je pričela včeraj razprava o vladni predlogi, s katero se začasno vravna razmerje mej Avstrijo in Oggersko, dokler se ne sklene nova nagodba ali pa zgodi kaj izvanrednega. Razprava je bila že včeraj dokaj burna, kajti mej poročilom referenta Pulszkega so se neprestano oglašali opozicijski ter izražali svoje protivno mnenje. Za njim je govoril opozicijski Košut, ki je mej ostrimi napadi na vladno izjavil, da opozicija odklanja vladno predlogo in zahteva, da se razpravlja o njenem predlogu. Akoravno je bila včerajšnja razprava o tej zadevi zelo kratka, je vendar Banffy že lahko uvidel, da ne bo mogel doseči svojega namena ustavnim putem. Opozicija je naravnost izjavila, da bo na vsak način preprečila uveljavljenje tega zakona pred koncem tekočega leta. Zdi se pa, da je Banffy že pripravljen na to even-

tualnost, in dejstvo, da se snideta delegaciji že prihodnje sredo, kaže, da bodo ogerski poslanci podali se na počitnice že dan poprej. Ustavnim putem torej tudi mažarska vlada ne bo mogla ničesar doseči in pomagati si bo morala s § 68., kakor se to pri nas zgodi s pomočjo § 14.

Naši nemški neodrešenci v nemškem državnem zboru. Vsakdo se še spominja, koliko se je svojedobno delovalo in agitovalo mej avstrijskimi in pruskimi nemškimi korifejami, da bi se za naše „zatirance“ najodločneje potegnili tudi Germani onstran avstrijsko nemške meje. Glavno vlogo je igrala pri tem „vsenemška zveza“, ki je hotela prirediti splošen nemški shod in povabiti tudi naše kolovodje, da bi tam dali duška svoji ogorčenosti nad avstrijsko vladno in slovansko večino, ki sta si po njih mnenju zaprisegli s korenino zatreti nemški živelj v Avstriji. No berlinska vlada je to nakano preprečila s tem, da je našim prusaškim kolovodjam prepovedala dohod v Berlin in vsako vdeležbo na nameravanem shodu, vsled česar je nato „vsenemška zveza“ odpovedala naznanjeno zborovanje. Splošna razburjenost mej Germani se je tekom časa vsaj navidezno nekoliko polegla in misliti je bilo, da je s tem zadeva popolno rešena. Toda v resnici je pa v srcih Votanovih čestilcev še vedno vrelo in v seji dne 14. t. m. je v nemškem državnem zboru izbruhnila pangermanska garda vso svojo jezo nad nemško vladno. Zveni kričoč v nemškem državnem zboru, posl. Zimmermann, se je britko pritoževal, zakaj je vlada ovirala nameravano demonstracijo v korist „zatiranemu“ nemštvu v Avstriji. Odgovarjal je temu neodrešencu državni minister Bülow, ki je rekel mej drugim to le: Kakor ni nam zabranjeno vsak sam zase razmišljati in čutiti o notranjih dogodkih ptujih držav, sme isto storiti vsak tudi o naših notranjih razmerah. Misli so proste in tudi občutki. Ako se pa ta čustva izražajo javno, je po mojem mnenju naša dolžnost, da smo tem zmernej in previdnej, čim važneje je mesto, od koder prihaja enunciacija. Mi nikakor ne odobravamo, da bi se ptuje vlade in ptuji parlamenti vmešavali v naše notranje zadeve in strankarske boje, katerih se tudi pri nas ne manjka. Ravno vsled tega pa, ker mi zahtevamo, da se korektno postopa nasproti nam, smo tudi mi dolžni vstrajati na tem stališču, posebno pa še naspram zvezani in prijateljski Avstriji, kateri načeluje vladar, na čegar modrost se ozirajo vsi narodi v enakem zaupanju. — Naše in nemške prusake seveda tudi ta določna izjava ne bode pomirila, ker se nahajajo še vedno na tem stališču, da smejo sami početi, karkoli se jim zljubi, njihovim nasprotnikom pa ne privošči niti slobodnega dihanja.

Novo italijansko ministerstvo je sedaj definitivno sestavljeno in potrjeno ter se prihodnji ponedeljek že predstavi poslanski zbornici. Novo ministerstvo je res v pravem pomenu besede parlamentarno ministerstvo, kajti zbrali so se sami parlamentarci: devet ministrov pripada namreč poslanski, dva pa senatski zbornici. V ministerstvu so zastopani vsi večji italijanski okraji. Tako imajo Piemontezci tri, Sicilijanci, Lombardi in Neapolitanci po

dva zastopnika v novem kabinetu. Izmed petih novih mož je bil 72letni pravosodni minister že poprej štirikrat na ministerskem sedežu, ostali so pa povse novinci. San Marzano je dosluženi general, Pavoncelli bogat bankir in dolgoletni član parlamenta, Benjamin v sedanjem kabinetu, Nicolo Gallo, on šteje še le 48 let, je bil profesor estetike na rimskem vseučilišču, Coccu - Ortu pa je bil svojedobno odvetnik, dokler ga Cairoli ni pozval v poljedelsko ministerstvo, čegar vodstvo je sedaj prevzel. Somišljeniki teh mož trdijo, da je novo ministerstvo postavljeno iz samih vrlih mož, ki bodo spretno vodili državno italijansko ladijo, splošna sodba pa je, da novi kabinet nikakor ni idejalen, pač pa najboljši, kar se jih more roditi v sedanjih zmedenih razmerah. In tega menja smo tudi mi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. decembra.

(Imenovanje.) Presvetli cesar je imenoval preč. g. kanonika dr. Sebastijana Elberta proštom novomeškega kolegijalnega kapiteljna. Čestitamo!

(Štajerski deželni glavar.) Ker se je grof Wurmband vsled bolezni odpovedal časti deželnega glavarja, imenoval je cesar zopet deželnim glavarjem grofa Attemsa, kateremu pojó slavo nemško - liberalni listi.

(Posvečenje zvona.) Včeraj je prevzvišeni gosp. knezoškof posvetil nov zvon iz livarne gosp. Alberta Samasse za kapelo Nj. ces. visokosti nadvojvode Frančiška Salvatorja v Wallsee ob Donavi na Spod. Avstrijskem. Zvon tehtal 123 kilogramov in je 2603. zvon, katerega je ta tvrčka vlila.

(Umrli) je dne 9. decembra v „Leonišču“ v Ljubljani gosp. P. Stanko Vdovič, duhovnik iz reda minoritskega. — Dne 16. maja letos daroval je na Robu slovesno novo sv. mašo, a že dobrih 6 mesecev kasneje mu je sušica, za katero je že dalje časa hiral, pretrgala nit življenja v najlepših letih. Bil je star šele 27 let. Pokopal ga je preč. gospod dekan Fr. Dolinar iz Ribnice v nedeljo dne 12. decembra popoldne na Robu, kamor so prepeljali njegove telesne ostanke iz Ljubljane, ob spremstvu 4 duhovnikov in obilni udeležbi vernega ljudstva. — Svetila mu večna luč!

(Slovensko gledališče.) „Ples v maskah“ je gotovo umetniško najlepša opera, kar se jih je doslej na našem odru pelo, dasi neumetniku ne ugaja tako, kakor druge Verdijeve opere, n. pr. „Rigoletto“. To dokazala je tudi sinočna predstava, ki je bila še precej dobro obiskana, a vendar ne tako, kakor bi se bilo smelo pričakovati. Izmed pevcev in pevkinj omenjati nam je pohvalno posebno gospe Inemaneve in gđc. Ševčikove in Horvatove, dočim se nam je gosp. Raskovič v nekaterih partijah zdel nekoliko manj disponiran, kakor navadno. Vsekako je pričakovati, da se „Ples v maskah“ sinoči ni zadujkrat ponavljal na našem gledališču.

(Med volilci.) Od Novega Mesta se nam piše: Gospod Viljem Pfeifer, naš vrli dolenski poslanec, stopil je zopet med svoje volilce. Razgovarjal se je

nosti in značajnosti in ki jim s svojim vzgledom zabranjuje previsoko cenitev lastne osebe in ošabnost, moža, ki deluje v soglasju s pregledovalno komisijo, katero je upostavil mestni zbor za nadzorovanje zavoda; moža, ki s svojim patrijotizmom vnema tudi poslušalce, in konečno moža, ki natanko pozna minole avstrijske šolske razmere ali ima vsaj voljo, jih do dobra proučiti.

„Komisija noče preiskovati in dokazovati, katere označene lastnosti, ki se morajo terjati od vsakega ravnatelja pedagogija, ima ravno gospod dr. Frid. Dittes, toda komisija je prepričana, da se po dogodkih zadnjih časov nikdar več ne bo dala popolnoma vpeljati potrebna medsebojna sloga in neskaljena vzajemnost vseh za pedagogij skrbečih faktorjev, dokler bo ostal na njem dr. Dittes kot ravnatelj.“

„Komisija upa, da se bo zavod le razvijal, ako se bo, v kolikor je potrebno, reorganizoval ter se mu dal za ravnatelja mož, ki po svoji preteklosti ni prejudiciran, ki ne sili, da se njegovo mnenje uresniči pod vsakim pogojem, ampak ki je tudi pripravljen, ideje drugih s potrebno energijo uresničiti in ki ima že v svoji osebnosti moč, vzdrževati disciplino na zavodu in mu ni treba v ta namen biti premehak nasproti slušateljem!“

Bolj olikano tudi Knigge ne bi mogel Dittesu izročiti ubožnega spričevala. Odrekajo se mu vse dobre lastnosti praktičnega pedagoga. Kakor komisija, so sodili o Dittesu tudi mnogi nepristranski pedagoški pisatelji. Ravnatelj Hein piše v „Das Wiener Pädagogium“ o njem:

„Kot učitelj Dittes ni imel realistične naobrazbe, kakor bi jo potreboval iz različnih ved za vzglede pri poučevanju logike. Moral se je posvetovati s profesorji na zavodu in celo od slušateljev si je moral dovoljevati, da so ga popravljali; kajti matematika, geometrija, naravoslovje, fizika in geogr. stroke so mu bile večinoma neznane. Psihologijo je skušal postaviti na temelj empiričnega naravoslovja s popolnoma realnim ozadjem, kar se mu ni posrečilo, ker ni hotel ali ni mogel izvajati najskrajnejših posledic. Zadnja instanca mu je bila v vsaki zadregi, kakor deus ex machina od njega nerazloženi pojem duše... Moje osebno prepričanje je, pravi omenjeni ravnatelj, da Dittes v praktičnem oziru ne stoji nad površjem starih šolnikov in da v metodičnem znanju in natančnem delovanju, v znanju strokovne literature in v znanstveni izobrazbi zaostaja za sedanjim ravnateljem.“

Ko Dittes je prišel 1868 na Dunaj, izdal je neko izjavo na učitelje. Za duševnega velikana veliko po-

nižanje pa je bilo, da je imela „Schulzeitung“ takoj priložnost novemu ravnatelju dokazati, kako lepo število gramatikalnih kozlov je vstrelil v izjavi.

O pedagoški nadarjenosti in spretnosti Dittesovi svedoči tudi njegovo netaktno vedenje pred slušatelji zavoda. — Deželnega šolskega nadzornika je imenoval pred učenci „Stiefelputzer der Regierung“, predsednika nadzorovalne komisije „Stiefelputzer des Landeschulinspectors“. L. 1880 je tožil pred svojimi učenci čez svoje predstojnike, da se premalo ozirajo na učitelje, ki so dovršili pedagogij.

Da potemtakem na pedagogiju pod Dittesom ni vladal pravi duh, je samoumevno. Učenci so dihal v sé duh, s katerim so prenapolnjeni sedanji dunajski in izvendunajski „mladiči“ (Junge). — Tudi prave pedagoške naobrazbe Dittes svojim učencem ni mogel dati, ker je sam ni imel. A dal jim je, česar je imel v izobilju: ignoranco in aroganco, nevednost in predrznost.

Kot praktičen pedagog torej Dittes ni bil velik in tudi ne slave vreden. Ako bi učitelji bolj poznali Dittesa, bi se sploh morali sramovati, kadar se proslavlja kot veliki pedagog. Kajti to je le ostudna laž ali pa bodeča ironija. Toda morda je Dittes kot pedagoški pisatelj znamenit? Poglejmo vsaj nekoliko njegovih spisov.

(Dalje sledi.)

18. t. m. o vojaških zadevah ter poročal, da je posredoval pri dotičnih oblastih o pereh vprašanih osobito podgorskih kmetovalcev zastran pogozdovanih nasadov v Gorjancih, oziroma jako zakasnele odškodnine zemljišč na onih krajih, kjer se je pred dvema letoma preložila nova državna cesta na Metliko. Tudi zastran tako imenovanega „francoskega denarja“ ali obligacij „pro rusticali“ podučil je dotične interese in storil primerne korake. Zanimal se je prav živo za vse potrebe dolenskega kmeta in nam pokazal vnovič, kako mu je občni blagor na srečo. Slava in hvala mu!

(Ogenj v Sinadolu.) Iz Sinadola pri Senožečah se nam piše: Vaše poročilo o ognju v Sinadolu je treba popraviti, oziroma pojasniti: Matej Čehovin iz Sinadola je bil pri tržaški zavarovalnici „Riunione Adriatica di Sicurtà“ zavarovan, in sicer za stavbo 400 gl., za seno 360 gl., za 4 konje z opravo 320 in za kmetijska orodja 220 gold., skupno za 1300 gl. Zavarovalnica je požarno škodo nemudoma cenila ter pogorela z zneskom 870 gl. že odškodovala. Da se je zavarovalna svota na ta znesek znižala, je vzrok ta, ker zavarovani konji so bili odsotni in da nekatera kmet. orodja niso bila ob času požara v stavbi. Čin, da je orožnik, koji še malo dni v Senožečah biva, ne poznavši okolščin ne ljudi, Čeh. aretoval, je obžalovanja vreden. Sodišče se je prepričalo o njegovi nekrivdi ter ga čez nekaj ur oprostil. Toliko kulantnej zavar. v čast in priporočilo ter imovitemu posestniku in trgovcu Mateju Čehovinu v zadoščenje. — Dostavek uredništva: Jako hvaležni smo gosp. dopisniku, da je popravil, oziroma pojasnil naše poročilo, katero smo povzeli tukajšnjemu uradnemu listu.

(Našim gg. učiteljem prevdarek.) S Štajerskega se nam piše: Celo Štajersko preplaval je te dni nov nemški list pod imenom: „Steier. Schul- und Lehrer-Zeitung“, organ štajerskega „Lehrerbunda“. — Kakor da bi slutil junaka, ki bo vihtel novodobni kij nad klerikalnimi glavami, sem rado vedno v list pokukal in nisem se motil. — Le 16 strani šteje listič ter nič manj kakor 14 je posvečenih „der Abwehr gegen die schwarzen Gegner der Neuschule“. Koj prvi članek, košato nakiten puhlih budalostij, starih pogretnih lažij in visoke nemško-učiteljske učenosti, pričinja pod geslom: Si vis pacem, para bellum! Neki kilavi Killer pač hoče reči: „Hočemo, da nam črnuharji novo šolo pri miru pusté, udri po njih!“ Članek vpraša: „Proti komu se bomo borili?“ — „Najprej proti prokletemu sovražniku šole in neodvisnega učiteljstva, proti — klerikalizmu.“ Seveda vere se ne bodo dotaknili, klestili le po teh, ki hočejo, naj tudi novo šolo prešinja verski duh. Bebec bi moral biti, ki bi tem kulturonošem veroval. Namen liberalnega učiteljstva je bil in bo, zasramovati najprej oznanovalec sv. vere, zatem vreči še vero iz šole. To izpove stavek: „Wir werden auch bekämpfen jene eigenen Collegen, welche offen oder heimlich auf Seite unserer Gegner stehen und ihnen Spionendienste leisten. Sie sollen sich trennen von uns.“ — Gorje vam slovenski učitelji, — ki še prisegate na prapor: vse za vero, dom, cesarja! Lastni kolegi vas bodo izbaenili iz svoje srede. Ko si bodo oni po vročem boju priborili stanu primerno plačo, bote vi glodali le kosti ob klerikalni mizi, vsaj „so lange werden wir die Frage unserer Gehaltserhöhung auf die Tagesordnung setzen, bis sie befriedigend gelöst ist.“ Da se pa toli zaželjena povišana plača doseže, „müssen wir trachten, in den Landtag wie Reichsrath Abgeordnete aus unserem Stande zu entsenden.“ Nehoté se pri tem stavku spominjam letošnjega shoda volilnih mož v Celju. Takrat je zahteval mozirski gosp. nadučitelj Praprotnik od kandidata za 5. kurijo pojasnil, kako stališče zavzema glede plače učiteljev. Povsem dovoljen je bil odgovor in g. Praprotnik kot učiteljski pooblaščenec je obljubil, da bodo glasovali zanj. Ali res? — Ravno zastopnik učiteljski iz gornje Savinjske doline oddal je svoj glas drugemu. Kedo je snedel besedo? — V drugem članku zgraža se neki učitelj (slovenski?) nad mislijo, da bi se štajersko učiteljstvo ločilo po narodnosti. „Viribus unitis boriti se moramo le za naše interese!“ Kako prekanjeno! Na shodu „Lehrerbunda“ v Ljubnem vskipela je tudi učiteljska nemška kri ter „heilala“ za voljo druhaljo. Takrat so bili tudi slovenski učitelji „minderwertige Nation“, zdaj pa kar najedenkrat naj plašč pozabljenosti zagrne te dogodke. Kedo bo opeharjen? Slov. učitelji! Jasno potrjuje to resnico vedenje nemških učiteljev v Mariboru do sloven-

skih kolegov. Slovenski učitelji so pač oni, o katerih piše: „Diese gehören nicht zu uns, sie sollten sich von uns trennen.“ Narodnost in šola ste na Štajerskem tako tesno združeni, da bi se le kaki kalin mogel še uvesti na goljufivo nemško vado. Napuhneni nemški Mihelj govori sploh v celem listu. Naj omenim le še oddelka, kateri bo v listu „zur Vernaderung“ posebno katehetom posvečen. — Tu berem: „Die clericalen Blätter klagen über zu wenig Religionsstunden in der Schule. Wäre es daher nicht angezeigt, wenn alle von den Katecheten versäumten Stunden an je der Schule notiert und zur bezirksweisen Uebersicht vielleicht der Schriftleitung des Bundesblattes bekannt gegeben würden?“ — Uredništvo odobrava to misel. — Ste videli hianvee! Sami tožijo o vohunstvu in zdaj se bodo praskali še tam, kjer jih ne srbí. Sovražnik vstaja; rodoljubi štajerski bodimo opretni, da nam brezverska sila še mladine ne odtuji. Šola naša, vse naše.

(Proračun mesta ljubljanskega) izkaže skupne potrebnosti 330.055 gl., pokritja pa 327.168 gl., torej primanjkljaja 2887 gl. Pri proračunu je tiskan predlog g. župana Hribarja, da mesto najame štiri odstotno posojilo v znesku 2.500.000 gl. v svrhu konvertovanja sedanjih posojil in nekaterih novih naprav.

(Izjava.) Iz Novega Mesta se nam brzojavlja: Občinski zastop obširne občine Smihel-Stopiče je na predlog g. župana Josipa Zorca soglasno vsprejel resolucijo, s katero odločno obsoja nemškonacionalno obstrukcijo v državnem zboru, ter radostno pozdravlja zadnjo izjavo združene desnice in solidarnost slovenskih narodov v Avstriji.

(Celjska mestna policija) dobi nova pokrivala, in sicer pruske „pikelhaube“. Da, celjski nemčurji so vredni čestilci Wolfovi. Pruski duh v Celju je že tako neznosen, da so tamošnje kazino zapustili c. in kr. častniki.

(Topla zima.) Prijatelj nam je danes poslal iz kamniškega okraja dve duhteči vijolici, kateri je utrgal v „zimski naravi“, z opazko, da ljudje prokujejo suh Božič brez snega.

(Romanje v sv. deželo.) Nadbratovščina sv. Mihaela na Dunaju napravi prihodnjo spomlad skupno romanje v Jeruzalem in druge svete kraje, ako se dosti zgodaj oglasi zadostno romarjev. Tudi ženske se smejo vdeležiti tega potovanja. Romarji odidejo z Dunaja dne 12. aprila zvečer ter se odpeljejo iz Trsta po morju 13. aprila opoldne. Mudili se bodo 4 dni v Egiptu, 8 dni v Jeruzalemu in 3 dni v Siriji (Bejrut, Libanon, Damask). Dva voditelja in zdravnik bodo spremljali romarje. Oglasiti se je vsaj do 15. februarja 1898 pri komiteju za avstrijsko romanje v sv. deželo (Dunaj, I., Annagasse 9.), kjer je vse natančneje izvedeti. Stroški za vse skupaj (vožnja, hrana z vinom, stanovanje itd.) znašajo za I. razred 695 gl., za II. razred 360 gl. in za tretji 240 gl. t. j. iz Trsta in v Trst nazaj, kamor se vrnejo 15. maja opoldne.

(Predrzen tat.) V torek opoldne pride pijan postopač v gostilno g. župana Fr. Košaka na Grosupljem ter zahteva, da mu županstvo potrdi delavsko knjižico. V odsotnosti g. župana zapazi njegov sin, da ima tujec njegovo zimsko suknjo in telovnik na sebi. Tat je moral malo preje obleko uzmati v prvem nadstropju in v pijanosti pozabiti. Tatu, ki sliši na ime Anton Frakelj, so orožniki prišli blizu Smarija.

(C. kr. trgovinsko ministerstvo) je trgovski in obrtniški zbornici naznanilo, da je po poročilu c. in kr. glavnega konzulata v Sofiji z dne 7. decembra t. l. ravnateljstvo državne tiskarne v Sofiji na 30. decembra t. l. ob 2½ uri popoldne razpisalo ponudbeno razpravo za pokritje papirja, katerega potrebuje za leto 1898. Superlicitacija se je določila na 3. januarja 1898 ob 2½ uri popoldne.

(Laška „nižja duhovščina“.) „Italia unita“ gre v vsakem oziru nazaj in navzdol. Zadnji čas je hotela vlada pridobiti nižjo duhovščino za boj proti Vatikanu. Toda, kakor priznava „La Capitale“, antiklerikalni rimski dnevnik, se je tudi ta poskus žalostno izjalovil. Gotovo je, pravi ta list, da nižji klerus trpi veliko pomanjkanje, ali dovolj močno orožje proti Vatikanu se nam ne zdi, če mu tudi ekonomično pomagamo. Ti vojaki so vezani z železno disciplino, ob enem pa so tudi svobodno in radovoljno udani Vatikanu. Pojdite na Apenin in naše planine, našli boste uboge župnije, razdejana župnišča, gladujoče, slabo oblečene župnike, a odgovorili vam bodo, da jih tudi glad ne pripravi k uporu. „Nič nam ne pomaga, zanašati se na nižji

klerus,“ pravi nadalje „La Capitale“, „dokler ne dosežemo v ljudstvu in v duhovščini „verske reforme“. A taka reforma je še daleč in niti z daljnogledom je ni dozreti. Nasprotno, po tolikih trudih in žrtvah lajske stranke se naš vek vrača na pot proti — zakristiji. Tajiti to dejstvo bi bilo tajiti resnico! Vlada je upala, da pridobi duhovščino, če poveča župnikom kongruo do 900 lir, kakor da bi za sto lir prodala duhovščina ljubezen in udanost do papeža! Znamenita je ta izpoved! Ves trud in vse žrtve laškega liberalizma torej niso mogli odtrgati nižje duhovščine od papeža. Odpal je ta ali oni, a v obče je duhovščina zvesta in udana, kakor nekdanj. Da, naše stoletje samo, kakor pravi „La Capitale“, se vrača o svojem koncu „na pot k — zakristiji“, ali kakor bi se dejalo prav: naš vek se razočaran od liberalizma vrača h — krščanstvu!

(Pavovo perje.) Mnogi ljudje so jako ponosni, če se morejo pačiti v svojem govoru ali pismu z nemškimi besedami, katere ulové po ljubljanskih trgih in prodajalnicah. In ti so prave pustne šeme, katerim se celo Kurent mora rogati v našemljani obraz. Jedna taka šema je bil, ko je te dni napisal pismu ta-le naslov: „An di gospodičena I. I. peri g. N. N. in St. Petera gasse Aiskoch“ itd.

(Opice — ribiči.) Ako se je res človek razvil iz opice, moral je zelo propasti, kajti vkljub svojemu napredku je vnuk popolno pozabil neko umetnost svojega pradedca. „L' Univers“ namreč piše: Na Javi živi prav mnogo školjk (cerabas) po luknjah ob morskem obrežju. Školjke pa so za opice slastna pečenka. Kadar opice lakota prižene, vidijo jih na morskem obrežju izvrševati posebne spretnosti. — Opica se približa luknji, v kateri je skrita školjka ter se vsede tako, da pride s svojim repom v luknjo. Školjka-rakovica še bolj požrešna nego opica, se hitro oprime repa opice, ki kremži svoj gobec, ker jo rakovica dobro zgrabi za rep. Ko opica čuti, da je zveza med njenim repom in rakovico trdna, potegne najedenkrat rep iz luknje in z njim seveda tudi rakovico. Potem pa začne mahati z repom z vso silo po kamenju, tako da razdrobi rakovično črepinjo. Potem potegne iz črepinje meso kot zasluženo plačilo za svojo zvijačo in za svoj trud. — Pa naj človek to naredi, ako more.

(Gostilne brez natakarejev.) Belgijci tekmujejo z Amerikanci, kakor se zdi v napredku mašinizma s stroji. Napoveduje se namreč v Bruslju otvoritev restavracije brez postrežnikov. Kedor pride v gostilno, se na nastopni način sam postreže: Ob dolgi steni dvorane je nastavljena cela vrsta omar — po načinu naših avtomatov — primer. razdeljenih v oddelke, na katerih je zapisano ime povsod, kaj da hranijo; na desni strani vsakega oddelka je naznanjena cena dotične jedi. Ko vrže naznanjeno svoto v luknjico, odpre se omarica in ondu najde gost zahtevano jed, ko zopet položi nazaj prazen krožnik, se omarica zopet zapre. Električen tok, napeljan po oddelkih, posreduje potrebno gorkoto.

(Raztresenost in telefon.) Neki švicarski list pripoveduje dogodek, ki kaže, kakšne prijetnosti in neprijetnosti se lahko pripetijo pri telefonu. Veliki trgovec z živino M. Pulver v Brnu je odposlal velik trop volov v klančnico ter je hotel po telefonu poizvedeti, ali se je izvršilo vse v redu. Gospodičina, opravljajoč posel pri osrednjem telefonskem uradu, pa trgovca v svoji raztresenosti zveže s hotelom de Ville, kjer se je ravnokar pričela seja mestnih očetov. Lahko si mislimo, kako iznenaden je bil predsednik, ko je zaslišal, da ga neznan glas povprašuje: „Ali so vsi voli na svojem mestu?“

(Na Francoskem pred volitvami.) Najemnik hiše svojemu gospodarju: Zid pri vaši hiši poka, gospod; treba bo, da ga popravite, sicer se utegne podreti. — Gospodar: Nič strahu! Sedaj se bližajo volitve in nalepili bodo na zid toliko lepakov, da se bo zid vtrdil in bodo izginile vse razpoke.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. decembra. Cesar je imenoval bivšega moravskega namestnika barona Löbla ministrom brez portfelja.

Dunaj, 17. decembra. Vlada je prepovedala za današnji dan napovedani shod nemškega krščanskega dijaštva radi neke formalnosti.

Praga, 17. dec. Posredovanjem deputacije čeških državnih poslancev, ki je bila predvčeranjim pri ministerskem predsedniku ter mu pojasnila žalostno stanje, ki vlada

sedaj v praškem mestu, in morda tudi posredovanjem namestnika grofa Coudenhove se je doseglo, da se smejo hiše zapirati mesto ob sedmi šele ob 9. uri, gostilne in drugi javni prostori pa ob 11. uri.

Levov, 17. decembra. Nad 170 oseb, mej temi več plemenitašev, poslancev, profesorjev, odvetnikov in sploh zastopnikov vseh stanov, se je podalo včeraj pod vodstvom kneza Sapieha s posebnim vlakom v Busk na obisk bivšega ministerskega predsednika grofa Badenija.

Zagreb, 17. decembra. V včerajšnji seji se je zaključila glavna razprava o nagodbenem provizoriju. Glavnim contra-govornikom je bil izvoljen opozicionalec Mazura, za-govornikom pa posl. Pliverić. Prvi govornik je strogo kritizoval mažarsko fin. upravo ter trdo prijel ogerskega finančnega ministra.

Budapešta, 17. dec. Cesar je podelil ogerskim ministrom Perczel, Vlasic in Daranyi red železne krone prve vrste.

Berolin, 17. decembra. V včerajšnji seji poslanske zbornice se je zopet omenjalo zadnjih dogodkov v Avstriji. Državni tajnik Richthofen je v svojem govoru kazal na zadnjo izjavo Bülowa ter najodločneje zavračal način, na kateri je omenjal poslanec Förster cesarja Frana Josipa. Z njim so se strinjali člani centra. Posl. Lieber je omenil, da pruski Nemci brez dvoma simpatizujejo z avstrijskimi Nemci, nikakor se pa o tem ne sme razpravljati v parlamentu. Govornik ne more odobravati sredstev, katerih so se posluževali Nemci v avstrijskem parlamentu.

Kolonija, 17. dec. „Köln. Zeitg.“ pozivlja nemško vojno upravo, naj v očigled zadnjih izgrediv ne naroča več godbenih instrumentov pri znanih čeških tvrdkah.

Madrid, 17. dec. V ministerskem svetu je naznanil ministerski predsednik Sagasta, da so se kubanski avtonomisti spojili s stranko reformistov pod imenom „liberalno-avtonomistične stranke“.

Carigrad, 17. decembra. Sultan je včeraj konečno odobril mirovno pogodbo mej Grško in Turčijo. Grški kralj je že odobril glavni del pogodbe, ki se je dostavil sultanu včeraj zvečer.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
16	9 zvečer	746.1	3.0	sr. svzh.	jasno	
17	7. jutraj	747.8	1.3	sr. svzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	748.1	3.9	sl. sever	"	

Srednja včerajšnja temperatura 4.2°, za 5.9° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

Mihaela in Jožefa Curi iz Črnega Potoka posestvo (172 gld.) s pritlikino (15 gld.) dne 22. dec. 1897 in 12. jan. 1898 v Kočevju.

Janeza Radovana iz Jelše posestva s pritlikinami (4164, 828, 202 in 160 gld.), terjatev 150 gld., in

Franceta Turka iz Zajčjega Vrha posestvo (50 in 92 gld.) terjatev 34 gld. 4 kr., dne 23. dec. 1897 in 25. jan. 1898 v Novem Mestu.

Jožefa Virča z Golega Vrha zemljišča (1545 gld.) dne 22. dec. 1897 in 23. jan. 1898 na Krškem.

Jožefa Mišmaša iz Ambrusa polovica zemljišča (65 gl.), Antona Gliebata iz Spodnje Tople rebri zemljišče (974 gld.) in

Franciška Kastelica iz Vel. Korena zemljišče (811 gl.), dne 22. dec. 1897 in 21. jan. 1898 v Žužemberku.

Gašparja Jermana v Zabukovju posestvo (1470 gld.) dne 22. dec. 1897 in 26. jan. 1898 v Mokronogu.

Zahvala.

Odbor „Glasbene Matice“ se pristočno zahvaljuje vsem, ki so se društva o priliki njegove petindvajsetletnice s pismom ali brzojavno spomnili, sosebno pa onim gospodom, ki so s svojim sodelovanjem v orkestru pomagali zvišati njega slavlje.

Ljubljana, dne 11. decembra 1897.

T. č. predsednik „Glas. Matice“:

Fran Ravnihar.

Prodajalka,

dobro izurjena v trgovini kramarskega, špecerijskega in mešanega blaga, in bi si upala tako trgovino deloma samostojno voditi, **dobi takoj službo** z dobro plačo.

Ponudbe z natančnimi podatki o doseganju sluzbovanji, starosti itd., če je mogoče s fotografijo **do 20. decembra** na upravnitvo „Slovenca“.

841 3-2

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domaća in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od najfinjšega namiznega olja do goriva in olja za mazanje strojev.

874 57

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

„ZORO“,

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedeljak 1 gld., za dijak 60 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV, 30.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Uradne

in trgovske

KOVERTE

s firmo priporoča

KAT. TISKARNA

v Ljubljani.

Najlepša in najboljša fagona

modercev

za dame in dekleta.

Ravnodržci. Najnovejše svilenine, žameti, pliši, čipke, trakovi, trakovi za vence z napisl, predpasniki, suknje, telovniki, šerpe, čepice, mohair in volneni robci, srajce, ovratniki, manšete, najnovejše kravate, rokavice, nogovice, najnovejše v pozamentrijskih okraskih, gumbe, volna, sukanec, podloge ter vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Velespoštovanjem

Ana Šinkovic,
Mestni trg št. 19, Ljubljana.

842 3-1

Dunajska borza.

Dne 17. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 45 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 35 "
Avstrijska krona renta 4%	101 " 60 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 50 "
Ogerska krona renta 4%	99 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	942 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	350 " 10 "
London vista	120 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 02 1/2 "
20 mark	11 " 80 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 56 "
Italijanski bankovci	45 " 55 "
C. kr. cekini	5 " 70 "

Dne 16. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " — "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 " 75 "
Dunavske vravnjavne srečke 5%	129 " — "
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	107 " — "
Posojilo goriskega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 20 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 40 "
Prijoritne obveznice državne železnice	225 " 50 "
" južne železnice 3%	183 " 10 "
" južne železnice 5%	125 " 50 "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	209 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 " — "
Avstrijske rubežne križe srečke, 10 gld.	19 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 75 "
Salmove srečke, 40 gld.	74 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 " — "
Ljubljanske srečke	23 " 25 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	160 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3420 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	418 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 " 75 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	94 " — "
Montanska družba avstr. plan.	130 " 50 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	167 " — "
Papirnih rubljev 100	128 " — "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.